

مشمولان قانون بیمه بیکاری چه کسانی هستند ؟

سوالات بیمه بیکاری

بیکار از نظر قانون بیمه بیکاری، بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شود و آماده به کار باشد. بر اساس این قانون بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی کارگاه مربوط، به تشخیص وزارتخانه ذی ربط و تایید شورای عالی کار، بیکار موقت شناخته شوند و بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث غیر مترقبه مانند سیل، زلزله، جنگ و آتش سوزی بیکار می شوند نیز می توانند از مقررات این قانون استفاده کنند.

غیر ارادی بودن بیکاری، ملاک اصلی برقراری حمایت های قانونی برای بیمه شدگان بیکار است. بنابراین کارگری که به میل خود، کار خود را ترک می کند، نمی تواند از این حمایت ها برخوردار شود.

تشخیص ارادی و غیر ارادی بودن بیکاری بیمه شدگان بر عهده کمیته ای متشکل از نمایندگان اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی است و شعب تامین اجتماعی بر اساس معرفی ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در خصوص برقراری مقرری بیمه بیکاری برای بیمه شدگان اقدام می کنند.

زمان گزارش بیکاری غیر ارادی برای مقرری بیمه بیکاری

بیمه شده ای که کار خود را بصورت غیر ارادی از دست می دهد، برای دریافت مقرری بیمه بیکاری، باید حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ بیکاری، موضوع را به واحدهای اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی اطلاع دهد و آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی خود و یا کار مشابه آن اعلام کند.

مقرری بیمه بیکاری بیمه شدگان واجد شرایط از روز اول شروع بیکاری آنان محاسبه و پرداخت می شود.

شرایط دریافت بیمه بیکاری

با توجه به آنچه گفته شد بیمه شدگان بیکار، در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه بیکاری را دارند:

- مشمول قانون کار و قانون تامین اجتماعی باشند.
- به صورت غیر ارادی از کار اخراج شده باشند
- تبعه کشورهای خارجی نباشند.
- مستمری بگیر، بازنشسته و یا از کار افتاده کلی نباشند.
- بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل ۶ ماه سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد. (در صورت اتمام قرارداد بیکار شدن حداقل یکسال سابقه نیاز است)
- بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث غیرمترقبه مانند سیل، جنگ، زلزله و آتش سوزی بیکار می شوند، برای دریافت مقرری بیمه بیکاری، نیاز به داشتن حداقل سابقه پرداخت حق بیمه ندارند و حتی اگر در روز اول کار بر اثر این حوادث بیکار شوند می توانند مقرری بیمه بیکاری دریافت کنند.
- بیمه شدگان باید در دوره های کارآموزی و سوادآموزی که از سوی ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نهضت سوادآموزی برگزار می شود، شرکت کنند و هر دوماه یک بار، گواهی لازم در این زمینه را به شعب تامین اجتماعی ارائه کنند.

مدت پرداخت و جدول بیمه بیکاری

مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری به بیمه شدگان واجد شرایط، به سابقه پرداخت حق بیمه از سوی آنان بستگی دارد و در هر حال مدت آن از ۳۶ ماه برای بیمه شدگان مجرد و ۵۰ ماه برای بیمه شدگان متأهل و متکفل بیشتر نیست. حداکثر مدت استفاده از مقرری بیمه بیکاری برای هر بیمه شده در طول دوران کاری وی بشرح جدول زیر است:

تنها استثناء در مورد سقف مدت زمان پرداخت مقرری بیمه بیکاری، مربوط به افراد مسن مشمول قانون بیمه بیکاری است که در زمان وقوع بیکاری ۵۵ سال سن و بیشتر و ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشند. این افراد در صورت عدم اشتغال، می توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنند.

مبلغ مقرری روزانه بیمه بیکاری

میزان مقرری روزانه بیمه بیکاری، ۵۵ درصد متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده است. به مقرری افراد متاهل و متکفل، به ازای هر یک از افراد تحت تکفل (حداکثر تا ۴ نفر) ۱۰ درصد حداقل دستمزد زمان بیکاری (شروع بیکاری) افزوده می شود، اما در هر حال میزان مقرری بیمه بیکاری نباید از حداقل دستمزد تعیین شده برای هر سال کمتر و از ۸۰ درصد متوسط مزد یا حقوق بیمه شده بیشتر باشد.

متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده که مبنای تعیین مقرری بیمه بیکاری است از طریق تقسیم جمع کل دریافتی مبنای کسر حق بیمه ظرف ۹۰ روز قبل از شروع بیکاری بر روزهای کار بیمه شده در این مدت محاسبه می شود.

علل قطع شدن بیمه بیکاری

1. بیمه شده مجدداً به کار اشتغال یابد.
2. بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره های کارآموزی یا سوادآموزی خودداری کند.
3. بیمه شده بیکار از قبول شغل تخصصی خود یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری کند.
4. بیمه شده بیکار، مشمول استفاده از مستمری بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی شود و یا فوت نماید.
5. بیمه شده با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار اولیه برگردد.
6. مدت زمان استحقاقی بیمه شده برای دریافت مقرری بیمه بیکاری خاتمه یابد.

سوالات متداول بیمه بیکاری و نکات قابل توجه در بیمه بیکاری

آیا افرادی که قرارداد کار معین دارند می توانند از بیمه بیکاری استفاده کنند ؟

- مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جزو سوابق پرداخت حق بیمه محسوب می شود.
- مقرری بیمه بیکاری افراد واجد شرایط از روز اول بیکاری قابل پرداخت است.
- دریافت مقرری بیمه بیکاری مانع از دریافت مستمری از کار افتادگی جزئی نمی شود.
- در صورت بیکاری زن و شوهر بیمه شده، هر دو از مقرری بیمه بیکاری برخوردار می شوند.

در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری به بیمه شده ای، مشخص شود که بیکاری بیمه شده، ناشی از اراده شخصی وی بوده است بیمه شده باید وجوه دریافتی بعنوان مقرری بیمه بیکاری را به سازمان تامین اجتماعی بازپرداخت نماید. همچنین بیمه شدگانی که با دریافت مزد ایام با تکلیفی به کار قبلی خود باز می گردند نیز باید مبالغ دریافتی را به تامین اجتماعی برگردانند.

1. چنانچه بیمه شده بیکار، اشتغال مجدد خود را اعلام نکند و به رغم اشتغال همچنان به دریافت مقرری بیمه بیکاری ادامه دهد، باید مقرری دریافتی از زمان اشتغال را به تامین اجتماعی برگرداند.
2. بیمه شدگانی که وفق مقررات قانون کار و حسب آراء صادره از مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون به دلیل قصور در انجام وظایف محوله و یا نقض آیین نامه های انضباطی کارگاه توسط کارفرما اخراج گردیده اند مستحق دریافت مقرری بیمه بیکاری نخواهند بود.
3. کارگران فصلی در صورتی که صرفاً در اثنای فصل کار اخراج گردیده و بیکاری آنها بلا اراده تشخیص داده شود، مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری خواهند بود.
4. بیکاران دارای قرارداد کار با مدت معین در صورتی که بر اساس رای مراجع حل اختلاف در اثنای مدت قرارداد اخراج گردیده باشند، مشمول استفاده از بیمه بیکاری خواهند بود.
5. چنانچه بیمه شده در پایان قرارداد کار بیکار شود داشتن یکسال سابقه پرداخت حق بیمه در آخرین کارگاه الزامی است.

****به مدیر عامل شرکت ها حقوق ایام بیکاری تعلق نمی گیرد**

پرداخت حقوق به مدیرعامل شرکت ها و بیمه پردازی آنها اختیاری بوده و اجباری نیست، مشمول قوانین بیکاری نبوده و میتوان در صورت درج نام مدیرعامل در لیست بیمه، ۳ درصد بیمه بیکاری را از حقوق وی کسر نمود.

در هر حال مدیر عامل شرکت حتی در صورت بیکاری مشمول دریافت حقوق ایام بیکاری نخواهد بود.

مقرری بیمه بیکاری در صورتی قطع می شود که :

1. اشتغال مجدد
2. عدم شرکت در کلاس های آموزش فنی و حرفه ای یا نهضت سوادآموزی
3. خودداری از پذیرش شغل تخصصی خود و یا شغل مشابه پیشنهادی
4. احراز شرایط بازنشستگی یا از کار افتادگی کلی
5. اعاده به کار بیمه شده با دریافت مزد ایام بلاتکلیفی

نکته : مدت دریافت بیمه بیکاری جزء سوابق پرداخت حق بیمه از نظر بازنشستگی، از کار افتادگی و فوت محسوب می شود.

مدارک لازم بیمه بیکاری :

1. اصل و کپی یکسال آخر قرارداد کار یا رای صادر شده
2. عکس ۳*۴ جدید (۴ قطعه)
3. اصل و کپی مدرک تحصیلی یا مدرک فنی
4. اصل و کپی تمام صفحات شناسنامه
5. اصل و کپی کارت ملی
6. اصل و کپی گواهی کار از شرکت
7. اصل و کپی کارت پایان خدمت (فقط برای آقایان)
8. پوش روغنی (یک جلد)
9. کپی صفحه اول دفترچه بیمه